

ХРОНІКА ПРОТЕСТІВ

24

16 ЛЮТОГО

Прологом до переломного моменту тримісячних протестів в Україні стало Народне віче 16 лютого на майдані Незалежності в Києві. На ньому лідер ВО «Свобода» Олег Тягнибок закликав українців та активістів Євромайдану

пікетувати Верховну Раду України з вимогою прийняти конституційний акт щодо повернення до Конституції 2004 року. Усі підходи до головного будинку парламенту перебували в оточенні силовиків.

Тарас РОМАНЮК

18 ЛЮТОГО

Поки у Верховній Раді України народні депутати блокували трибуну та визначали підстави для реєстрації постанови про повернення до Конституції зразка 2004 року, почала говорити вулиця. Зранку кількатисячний натовп людей, не вдоволених владою, зібрався на підступах до парламенту.

Хлопці в камуфляжній формі та закритих масками обличчя захопили вантажні машини, якими міліція перегородила підходи до вулиці Грушевського через вулиці Садову та Шовковичну. З майдану почали підносити шини.

Найбільше мітингувальників зібралось на підходах до готелю «Київ» і в Маріїнському парку, де свій мітинг проводили прихильники Партії регіонів. Якийсь час бійцям внутрішніх військ вдавалось утримувати ситуацію, що в будь-який момент могла перерости в масове побоїще.

Близько 11-ї години радикальна опозиційна молодь почала активні дії, намагаючись прорвати кордон міліції. Спочатку підпалили вантажні машини, якими були перегороджені підступи до парламенту, та шини. У кордон внутрішніх військ полетіла бруківка. Силовики оборонялися щитами й кидали світлошумові гранати і на ву-

лиці, і з дахів прилеглих будівель. Правоохоронці застосували травматичну зброю.

О 12-й годині радикальна молодь захопила й підпалила офіс Партії регіонів на вулиці Липській. Пізніше з'явилося повідомлення про охоронця, який загинув унаслідок штурму.

О 13:30 «Беркут» почав відтісняти нападників з вулиці Шовковичної. Заворушення спалахували протягом усього дня в різних куточках урядових кварталів.

Надвечір силовики впритул підійшли до укріплень Майдану й, використовуючи спецзасоби та водомети, штурмували мітингувальників. Ті кидали коктейлі «Молотова», бруківку та палили шини, створюючи в такий спосіб димову завісу, яка заважала штурмувати барикади.

Ближче до ночі спалахнув Будинок профспілок, де базувався штаб революціонерів. Протистояння тривало всю ніч, постійно з'являлися жертви. Київські лікарні не встигали приймати всіх постраждалих.

Столичні можновладці припинили роботу метро, мотивуючи це складною ситуацією в місті. Проте мітингувальників на Майдані не меншало.

Зранку запал протистояння трохи вщух. Мітингувальники, яких хоч і відтіснили з частини зайнятої території, продовжували перебувати на Майдані, розбивали бруківку, готуючись до нових сутичок.

Пожежа в Будинку профспілок тривала. Вогонь намагалися загасити близько двох десятків пожежних автомобілів. МВС України заявило, що причиною підпалу могло стати намагання активістів «Правого сектору» приховати наявність у будівлі, яку могли захопити правоохоронці, зброї та вибухівки. Проте, на думку активістів Майдану, підпал здійснили силовіки, щоб знищити штаб революціонерів, а також поранених.

Керівник медичної служби Майдану Олег Мусій повідомив, що зранку з боку мітингувальників налічувалося 20 загиблих і близько 500 поранених.

Тим часом практично всю ніч тривали переговори лідерів опозиційних парламентських фракцій з Президентом України. По їх завершенні очільник фракції партії «УДАР» Віталій Кличко повідомив: Віктор Янукович переконаний у тому, що люди на Майдані повинні припинити протистояння й розійтися по домівках.

Протистояння на Майдані тривало. На підмогу до Києва постійно прибували автобуси з активістами. Метр в Києві все ще не працювало.

Ситуація в регіонах України також була неспокійною. В областях на Заході країни захоплювали нещодавно звільнені облдержадміністрації та приміщення інших органів влади та силових структур.

Уночі активісти захопили ОДА у Львові. Потім узялися за обласні управління МВС і прокуратури. Вже до ранку всі будівлі було захоплено. Також палало місцеве управління СБУ.

Схожа ситуація склалася й у Івано-Франківську: там захопили приміщення обласної адміністрації, МВС. Також була пожежа в приміщенні СБУ.

Зранку цього ж дня в Луцьку колона протестувальників зайшла до приміщення облради й облдержадміністрації. Опору ніхто не чинив.

Активісти також заходилися штурмувати обласне управління міліції. Близько 13-ї години через живий коридор звідти виїшли правоохоронці без зброї.

Місцеві ЗМІ постійно повідомляли про зростання протестної активності біля інших ОДА і в західних регіонах (Закарпаття, Хмельницький, Чернівці, Рівне) й не тільки. Так, блокувалися державні адміністрації в Сумах, Дніпропетровську, Полтаві та інших, переважно центральних регіонах.

Ще один день протистояння завершився тим, що приблизно о 22:30, після завершення зустрічі трьох лідерів опозиції з Президентом України, очільник фракції ВО «Батьківщина» Арсеній Яценюк повідомив журналістам, що штурму Майдану, який на цю ніч планувала влада, не буде, оголошено перемир'я. Він підкреслив, що влада планувала «запровадження надзвичайного стану і нічний штурм». Пізніше прес-служба глави держави підтвердила домовленість про перемир'я.

25

20 ЛЮТОГО

Євромайдан розпочав новий день із підкріпленням: до лав активістів долучилися учасники, які вночі прибули автобусами зі Львова. Про це повідомили зі сцени Майдану.

У свою чергу, секретар Донецької міськради Сергій Богачов заявив, що Партія регіонів відправляє своїх активістів на Київ.

Протягом ночі, незважаючи на перемир'я, на барикадах Майдану не вщухав вогонь, вибухи, постріли зброї та феєрверків, з боку силовиків проти активістів застосовували водомети.

Також серед ночі співробітники ДАІ намагалися перекрити проїзди транспорту всіма вулицями, що ведуть до Майдану. Після розголосу в пресі та рейдів Самооборони Майдану в супроводі нардепів блокпости було знято.

Станом на 6-ту годину ранку 20 лютого з початку сутичок померло 28 осіб. Про це повідомили в Міністерстві охорони здоров'я.

На світанку ситуація дещо стабілізувалася, проте близько 10-ї години бійці внутрішніх військ МВС та спецпідрозділу «Беркут» залишили свої позиції й відійшли до споруджених раніше бетонних барикад на вулицях Інститутській та Грушев-

ського. Як пізніше повідомляли міліціонери, протестувальники почали застосовувати вогнепальну зброю.

З Маріїнського парку евакуювали мітингувальників Антимайдану.

Протестувальники знову зайняли будівлю Українського дому на Європейській площі в Києві.

Окрім того, активісти відбили Жовтневий палац. Звідти вивели близько 100 полонених бійців внутрішніх військ. Повідомлялося, що вони здавалися без опору.

Того ж ранку одягнені в чорну форму без розпізнавальних знаків снайпери почали холоднокрівно відстрілювати мітингувальників із автоматичної зброї. Кількість жертв зростала практично щохвилини. За час ранкового протистояння цього дня загинуло більш як 50 людей. Пізніше з'являється повідомлення про невідому групу снайперів, що не належала до силовиків і відстрілювала протестувальників і міліціонерів з особливою жорстокістю, проте ці факти поки що не знайшли підтвердження. Натомість народний депутат Геннадій Москаль оприлюднив документ про операції «Бумеранг» і «Хвиля», в якому передбачено використання снайперів.

«Правий сектор» заявив, що готовий припинити активні дії в разі припинення вогню з боку МВС та обмеження повноважень Президента України. Активісти також готові гарантувати безпеку правоохоронцям, які складуть зброю.

Тим часом экс-глава адміністрації Президента Андрій Клюєв в інтерв'ю європейським виданням заявив, що для підвищення довіри між політичними силами України можна підписати конституційний договір. Він зазначив, що Віктор Янукович готовий іти назустріч вимогам опозиції, тому підтримує переговори щодо внесення конституційних змін і скорочення обсягу президентських повноважень.

21 ЛЮТОГО

Протягом усієї ночі 21 лютого знову велися переговори між Віктором Януковичем та лідерами тоді ще опозиційних фракцій. Посередниками та арбітрами виступили міністри закордонних справ Німеччини, Польщі, Франції, а також омбудсман Росії.

Перемовини закінчилися вранці. Офіційно результатів не повідомлялося до 12-ї години, коли й підписали договір. Компромісний документ містив чотири пункти:

- введення в дію Конституції України в редакції 2004 року протягом 48 годин, яка істотно обмежувала повноваження Президента України;
- розробка нового Основного Закону України і його затвердження до вересня 2014 року;
- проведення дострокових виборів Президента до грудня 2014 року;
- виведення всіх військ і спецпідрозділів МВС з центру столиці й припинення активних дій з обох сторін.

Договір підписали всі учасники перемовин, окрім російського представника.

Через декілька годин силовики покинули урядовий квартал. В адміністрації Президента України залишилися тільки спецпризначенці СБУ.

Увечері того ж дня Майдан зустрів інформацію В. Кличка, А. Яценюка, О. Тягнибока про умови договору несхвальними вигуками та свистом. Активістам не сподобалося, що дострокові вибори Президента про-

ведуть аж у грудні. Того ж вечора на сцені Майдану виступив один із сотників Самооборони Майдану і сказав: якщо до 10-ї години ранку 22 січня Президент не піде у відставку, то оборонці Майдану підуть у наступ. Його підтримав лідер «Правого сектору» Дмитро Ярош.

Уже майже добу на Майдані не було серйозних сутичок. Протестувальники й силовики в центрі Києва не вживали активних дій. Проте протестувальники продовжували готуватися до можливого відновлення протистояння. Активісти, зокрема, підносили «на передову» автомобільні покришки та бруківку.

До барикад по вулицях Інститутській та Грушевського не пропускають людей без засобів індивідуального захисту через загрозу обстрілу території снайперами.

Бійців МВС у безпосередній близькості до барикад і на прилеглих до майдану Незалежності вулицях не спостерігалося.

Протестувальники продовжували готувати й підносити до барикад пляшки із запальною сумішшю. Періодично прибували автобуси із підмогою з регіонів.

Люди розмістилися в приміщеннях на Хрещатику – магазинах і кафе.

Активісти відпустили солдатів строкової служби внутрішніх військ МВС, які вранці 20 лютого здалися в полон. Як розповідають очевидці, солдати вийшли з території Майдану через «живий коридор» Самооборони.

За даними Міністерства охорони здоров'я України, в Києві 18 лютого загинули 77 осіб.

26

22 ЛЮТОГО

У ЗМІ з'явилась інформація, що Віктор Янукович покинув Київ. Того ж дня в Харкові відбувся з'їзд депутатів від Партії регіонів Півдня та Сходу країни. На ньому мав виступити Президент. Повідомлялося також, що тут буде проголошено про відділення південно-східних областей України. Проте ні того, ні того не сталося.

Зранку журналісти пройшли в спустілу резиденцію Президента України в Межигір'ї. Приватні будівлі та майно згодом узяли під охорону активісти Самооборони Майдану. Люди вільно приходили подивитися на маєток Януковича. Його повернули в державну власність (за рішенням Верховної Ради України від 23 лютого 2014 року).

По обіді з в'язниці звільнили Юлію Тимошенко. Вона одразу ж вирушила на Майдан, де виступила перед мітингувальниками.

Віктор Янукович у відеозверненні сказав, що в Києві відбувається державний переворот. Він також заявив, що не визнає рішення парламенту та у відставку не збирається.

Окрім того, повідомив, що з країни виїжджати не планує, натомість, відвідуючи східні та південні регіони, спілкуватиметься з людьми та думатиме, що робити далі. Але вже через тиждень колишній Президент України провів пресконференцію в Ростові-на-Дону, під час якої заявив, що все ще вважає себе легітимним президентом, а з країни виїхав, побоюючись за своє життя. Віктор Янукович зазначив, що страху не має.

Того ж дня Верховна Рада 328 голосами, констатуєчи самоусунення Президента від виконання своїх обов'язків, фактично відправила Віктора Януковича у відставку й призначила позачергові вибори Президента України на 25 травня 2014 року.

23 ЛЮТОГО

Голова Верховної Ради України В. Рибак подав заяву про звільнення з посади за станом здоров'я. Парламент відповідно до Конституції України обрав Олександра Турчинова Головою Верховної Ради,

виконувачем обов'язків Президента України. Адже за Конституцією 2004 року обов'язки глави держави в разі дострокового припинення його повноважень покладаються на Голову парламенту.

Він заявив, що готовий подати у відставку з поста спікера, щойно буде сформована виконавча влада.

Олександр Турчинов зазначив, що найважливішим завданням нині є припинення протистояння. Він

також зауважив, що необхідно дати жорстку відсіч будь-якому прояву сепаратизму й посягання на територіальну цілісність України.

Новообраний очільник парламенту заявив, що одним із пріоритетів України є повернення до курсу на євроінтеграцію, з боротьби за яку й починався Майдан. Водночас Голова Верховної Ради зазначив, що усвідомлює важливість зв'язків із Російською Федерацією.

Спротиву зміні влади в країні не чинив майже ніхто. Щоправда, у східних і південних регіонах країни відбулися стихійні мітинги «анти-майданівців» та проросійських сил. Серйозність цієї тенденції тоді недооцінили.

26 ЛЮТОГО

Увечері 26 лютого мітингувальникам на майдані Незалежності представили майбутніх членів Кабміну. Активісти вимагали висувати кандидатур нових, з незаплямованою репутацією людей і несхвально викрикували, коли зі сцени зачитували вже добре знамих політиків та чиновників. Багато хто на Майдані жартома висловлював задоволення тим, що більшість майбутніх урядовців їм не відомі.

27 ЛЮТОГО

Відкриваючи пленарне засідання парламенту, Голова Верховної Ради України Олександр Турчинов поінформував, що близько п'ятої ранку злочинці у військовому камуфляжі з автоматичною зброєю, вибухівкою та гранатометами захопили будівлі Верховної Ради

1 БЕРЕЗНЯ

1 березня під час брифінгу за участю Прем'єр-міністра України Арсенія Яценюка та інших членів РНБО за підсумками засідання Ради Олександр Турчинов зазначив, що Рада Федерації Федеральних Зборів Російської Федерації підтримала звернення Президента Володимира

На жаль, Міністерство охорони здоров'я кожного дня повідомляло нову статистику загиблих. Так, станом на 6-ту годину ранку 23 лютого в сутічках загинули 82 особи. Їх нарекли «Небесною сотнею». На Майдані постійно відбувалися панахиди. Сотні побратимів та простих українців проводжали загиблих героїв у останню путь, віддаючи їм шану.

А вулицю Інститутську в Києві, де від куль снайперів загинуло багато людей, пропонують назвати іменем Героїв Небесної сотні.

Активістам Майдану та відомим громадським діячам виділили 10 місць в майбутньому уряді. Саме їх мітингувальники вітали схвальними вигуками й оплесками.

Майданівцям повідомили, що в новому Кабміні також з'являться нові структури: Антикорупційне бюро та Люстраційний комітет, які очолять громадські активісти Тетяна Чорновол і Єгор Соболев відповідно.

Після представлення майбутніх міністрів зі сцени виступив один із сотників Самооборони Майдану. Він вимагав звільнити з посади міністра

та Кабінету Міністрів Автономної Республіки Крим.

Голова Верховної Ради закликав «усіх громадян України, всіх патріотів» зберігати спокій, захищати адміністративні будівлі від провокаторів та екстремістів.

Керівник парламенту звернувся до керівництва Російської Федерації стосовно дотримання базових угод щодо російської військової

внутрішніх справ Арсена Авакова, який «з перших днів мав садити всіх підряд», проте цього не зробив.

Відомий політичний діяч Степан Хмара також висловився проти кандидатури Арсена Авакова як очільника МВС. Після цього деякі люди почали скандувати «Ярема!», маючи на увазі, що керувати міністерством повинен депутат від ВО «Батьківщина» Віталій Ярема.

Наступного дня Арсеній Яценюк повідомив, що Віталій Ярема погодився стати Першим віце-прем'єром і очолити весь силовий блок Кабміну.

присутності в АРК та місті Севастополі, а також недопущення порушення законів України військовослужбовцями Чорноморського флоту, які перебувають на території нашої країни.

Путіна щодо введення військ на територію України.

– Я дав наказ, враховуючи потенційну агресію, привести Збройні Сили України в повну бойову готовність. Посилена охорона атомних електростанцій, аеропортів, стратегічних та інфраструктурних об'єктів. Рада національної безпеки і оборони розробила детальний план дій на випадок прямої військової агресії, – заявив Олександр Турчинов.

На момент здачі номеру журналу до друку почалася повномасштабна військова операція

російських військових на Кримському півострові, на щастя, без прямого застосування зброї. Солдати брательного народу вільно пересуваються півостровом на бронемашинах зі зброєю в руках. Час від часу намагаються захопити військові склади, прикордонні застави, засоби зв'язку, адмінбудівлі та інші важливі установи, використовуючи спецзасоби. Агресію вони мотивують захистом інтересів росіян та російськомовних громадян на території України. Українські військові, попри шквал провокацій, утримують військові об'єкти всіма можливими засобами й не використовують зброї.

